EEUW-GEZANG,
Uitgezongen ter gelegentheid van het
JUBILÉ
Der AMSTERDAMSCHE
SCHOUBURG.

Gevierd den 7den van Louw-Maand MDCCXXXVIII.
Binnen Amsterdam.

Te AMSTERDAM,
By PIETER ALDEWERELDT, Boekverkooper, in de Wolve-
straat op de hoek van de Keizersgragt 1738.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/eeuwgezanguitgez00brou

EEUW-GEZANG,

Uitgezongen ter gelegentheid van het

JUBILÉ

Der AMSTERDAMSCHE

SCHOUBURG.

DAt Mahomeds gebroed, het Conſtantyns vermôge
Bezwalkt met Chriſtenbloed, door droeve Oorelôge.
En Ruslands Keyzerin, haar Munnich zend te veld,
Tot ſteun van Carels ryk: voor Solimans geweld:

Dus word Belloon' gekroond, wanneer de Vrêbaniere,
Werde van haar plaats gerukt. 't Geſchrei der krygsfrontiere
Alom het land vervuld: dan werd van Janus Poort,
De grendels los gemaakt, door Staatzugt, wraak, en moort?
Drie Peſte van de Vrê, die Mavors zabel wette,
En zuipen bloed voor wyn, uit bloedige Helmette.
Daar word het kit'lig Oor, door trom en pouc gezart
't Is vreugde voor het Oog, maar pynlyk voor het hart?
Maar hier, Hier is de vreugt, gemeen voor 't hart en buite:
Hier is Belloon' geboeid, met Janns deur te ſluite!
Hier vierd ons Amſterdam, in 't midde van de Vrê:
Van zyne Helicon 't gewenſchte Jubilé.
Noit werd de Lof bezwalkt, van die ons zo verpligte:
En 't Amſtels Schoutoneel alleen tot welzyn ſtigte,
Haar naam verduur de tydt: zo lang Apollo's ry,
Den Amſtelſtroom bewoon, en als het Schouburg zy.
Dat nu een Eeuw geleên: met Gysbreght's dapperhêde
En Egmonts ſcherp beleg: van Vondel is beſnêde.

Die

Die Fenix van zyn tydt, wat Ster verdooft de Zon
Van Sofompanëas, of van zyn Zalomon:
Het geen zyn geestig brein alleen tot welvaard broude,
Der Ouderlooze Jeugt en Jeugt verloore Oude,
Of Momus raast en tierd, met opgespalkte keel.
En vloek de Poëzy van Amstels Schoutoneel.
Dog blyft dit Eel gesteent voor konst en Lettergrôte,
Ten dienst van 't algemeen, in Amstels wal beslôte:
Nog strekt 't kunst minnend oog een yder tot een leer,
De Duytsche Poeëzy wykt Maro of Homeer.
Zoo stygt de konst in top, en speeld in ruimer zaale,
Dan treur dan Bly-gedigt, dan weder Juvenaale.
Of Velzens droeve doodt door Muidens Slotvoogd Hooft,
Daar Magteld word verkragt, en Florus glans verdooft,
Daar Holland nog om treurd: hier werd de Statiewâge,
Door Vrouw natuur geteeld, als in 't Gareel geslâge.
Minerv' verziert de koets, Jupyn bestiert de toom;
Apol zit aan haar zyd', en draagt de Lauwerboom,

In 't ronde pronkt de koets, met Neege Zang-godinnen,
Die d'Amſtel, en het Y, om haar Parnas beminne,
En ſchoeit de Poëzy hier op een hoger leeſt,
Als d'Godſpraak van Apol te Delphos is geweeſt:
  Hier hoord elk een wie wil, verſcheid' orakel vaarze;
Hier treed de Poëzy op hoog gekurkte laarze;
Hier is geen woord onnut, elk letter is een les;
De minſte van 't Tonneel, verbeeld een Sophokles:
Of een Euripidé, of Polius die 't Atheene,
Of Roſcius te Room? in 't ſpeele [was] voorheene
Zeer heerlyk afgeregt, de konſt heeft hier geen maat,
Een nutte Poëzy is deftig Huiscieraad?
't Tonneel is als de bloem, waarom de By zyn wôning,
Verlaat om 't zoet genot, van taye Was en Hôning:
En uit dezelve bloem zo zuigt een Spin fenyn,
Een onderſchyd zo groot als Alzem met de Wyn;
Zo zuigt een kundig man, uit bloem van Poëzye,
Een Honing zoete mond, een taye lekkernye.

Een ander zuigt fenyn, waar door hy ftadig fcheld;
Waarom: zyn kwaad gedrag, word hem ten toon gefteld!
Dus leeft het Land geruft, dus blyft een yders hôpe,
Wyl 't Amftels Capitool, de vuurbaak van Eurôpe
Nog veilig zy: en blyf: Hier werd de deugd geëerd.
Wyl *Ferdinand* de tweed' het Graaflyk zwaard regeerd;
Lang moet nog Hillegom den wyze *Six* behouwe!
En *Korvers* Eed'le deugt, den Amftel leffe bouwe!
En *Hooft* dat Burger Hooft verziert zyn oud geflagt!
Zo ryd de deugt den Tour, langs Heer en Keizersgragt,
De Bloemmarkt praald, en pronkt met *Bikker* 's werelds dêle,
Gewâge van zyn lof: men fchryft op Tafereêle,
Zyn deugt: al om bekend, veel Eeuwe word de naam
Van *Bikker* omgevoerd, op vleugl'e van de Faam:
Lang moet haar wysbelyd, de Amftels vierfchaar fpanne,
Zo blyft de deugt gekroond; en d'ondeugt gants verbanne;
Dan vierd men t'Amfterdam, nog menig Eeuw hier naar,
Van deze Helikon, een vrêdig Jubeljaar:

R. BROUWER.

HET

HONDERTJAARIGE

JUBILÉE,

Wegens het ſtichten van den Amſterdamſche

SCHOUBURG.

Plechtiglyk geviert den 7 van Loumaant, in den Jaare 1738.

Door

FREDRIK DUIM.

Te AMSTERDAM.

By IZAAK DUIM, Boekverkoper, bezuiden 't Stadhuis.

OPDRAGT
AAN DE
POËTEN EN LIEFHEBBERS
der Poëzy van dezen tydt.

HOogverlichte Apollo's Zoonen;
Meesters van de Hengste bron;
Zangers van de hoogste toonen,
Op ons Aemstels Hélicon:
Sleuteldragers van den Tempel;
Wachters van zyn Heiligdom,
Dat geen Ezels op den drempel
Balleken, met schor gebrom:
Raaden, Kunstryk en Welspreekent;
Oordeellaars met Godt Apol,
Wie zal worden ingeteekent,
Als Poëet, in 't *Protocol*:
Gy, die zonder iets te missen,
In 't Vertalen hebt den Prys,
Met ons sierlyk op te disschen,
Welgekookte Fransche Spys,
Niet, als zoutelooze Lymers,
Waar in leutert het Verstant,
Maar als vloeyende Berymers,
De eerste Taalmans van ons Lant,
Die de Klanken, en Geslachten,
Neem' in acht; de Silben mengt,
't Welk de Leezing doet verzachten,
En Mangrooten niet gehengt,
Noch te veel Besnoeide woorden,
Maar Gebogen, naar 't Geslacht,
Al die kunst deeze eeuw opspoorden,

Daar zelfs Vondel niet aan dacht,
Dien vermaarden Tempel ſtichter,
Van Apol, vol Geeſt en vlyt:
Trouwens, die is thans een' Dichter,
Naar den trant van zynen tydt.
Gy, die daag'lyks koomt betreden,
Als Liefhebbers, Febus Hof;
Om de Maakzeltjes te ontleden,
En te zoeken Vittens Stof;
't Is de trant geleerde Heeren,
En de Mode van dees' tydt.
Zich tot ymants kracht te keeren,
Die het werk beſchermt, in Spyt
Van Beriſpal, 't Schuddebollen;
't Kokermuilen; 't Schimpgelach,
Waar door Momus 't durft verſollen,
Met een Meeſterlyk gezach;
Weg met zulke Beuzelingen,
Roept hy, wat begint den Man;
Hy des Schouburgs ſtant op zingen,
Daar hy zelfs niet timm'ren kan.
Wyl ik walg van Momus vlagen,
Die my te over zyn bekent,
Hoope ik, 't zal u niet mishagen,
Dat ik, naar uw hulp, my wend',
Nu ik eind'lyk uit myn hoekje,
Daar ik lang verholen zat,
Meê koom ſlent'ren met een Boekje,
Op het glad Poëten Padt,
'k Zie reets Uilen om my zwermen,
Doch, ik doe, als 't Kint, myn beſt,
Wilt dan 't Maakſeltje beſchermen,
Valt het eens in 't Spreeuwen Neſt:
Niemant ſchimpe, of maak' een pruiltje,
Om het kraaken van een Muiltje.

AAN DEN
LEEZER.

EEn' ander zinge een' hoger toon,
Van 't *Jubileé*, met kunſt'ge zwieren,
En vlecht voor zich een eere kroon,
Van eeuwig groenende Lauwrieren,
En, door een' hoger geeſt geroert,
Maal ſchrandere beſpiegelingen;
Hy worde als uit zich weg gevoerd,
In 't eeuwig *Jubileé* te zingen.
  Een' ander, uit een' vruchtb'ren geeſt,
Delf op kunſtwoorden, ryk van zaken,
En ſchoey hen op der Dicht'ren leeſt,
Die de ooren kitt'len, 't hart vermaken;
'k Verlange, met begeerte en luſt,
Naar zulke keur'ge lekkernyen,
Gewoſſen aan Parnaſſus kuſt,
Daar 't harte en zinnen ſpélemyen.
  'k Vernoeg my, in verſtaanb're taal,
Den lof des Schouburgs op te zingen,
Te tonen, dat men te onrecht ſmaal'
Op levende beſpiegelingen.
'k Heb 't Nut des Schouburgs 't meeſt bedoelt,

Zo

Zo 't ſpeelende wordt thans bevonden;
Schoon den *Pedant* 'er tegen woelt,
En noemt hem eenen poel, vol zonden.
't Gebruik men om geen misbruik laat,
Wat oef'nings hebben geen gebreken?
't Geen d' eene baat, aan d' ander ſchaad,
Is nu, en t'allen tydt gebleeken.
't Is, naar de zinnen zyn geſtelt,
Of goet, of kwaat, het Spel te aanſchouwen,
De Schouburg is een open velt,
Daar elk zyn' Akker ziet bebouwen.
Maar, als me 'er goede vruchten leeſt,
En, met dat oogmerk, binnen treden,
Die leren, met een' ſtillen geeſt,
Staats-leſſen, en goe Burger zeden.
Ik hebbe, om zulks te doen, getoont
Dat yder moog Parnaſſus nad'ren;
Wie dartel is, den Schouburg hoont,
Wyl 't ſtrydt met 't oogmerk onzer Vad'ren.
Des is 'er ſtraf voor hen bereidt;
Niet datme u 't zwygen op wil dringen;
Men weere ſlegts baldadigheit,
En alle aanſtootelyke dingen.
De Dichters ſteure zich niet, aan
Apollo's kieſche zinn'lykheden,

Wan

Wanneer hy doet een heufch vermaan,
Om u, waar 't moog'lyk, te overreden,
Tot eige werken van uw' geeft;
(Wyl gy u in de kunft toont fchrander,)
Te fchryven, waarom dus bevreeft?
Men zy geen' flaave van een' ander.
Dit 's 't kenmerk van een' waar Poëet,
Door zuivere befpiegelingen,
Zelf uitgedacht, en toegereed,
Apollo vaerzen op te zingen.
Doch dit verzoek is geen gebodt,
Apollo zal 'er niet om treuren,
Hy tracht flegts 't Duits Parnaffus flot,
In eere en luifter op te beuren,
Opdat het ftaa, voor 't minft, gelyk,
In eige vinding, taal, gedachten,
Met Dichters van het Franfche ryk,
Die, boven and'ren, hier naar trachten.
En gy, verdenk Apollo niet,
Beroemde en yv're Toneelliften,
Zyn reede is flechts uit zucht gefchiet,
Om d'ed'le honig niet te kwiften.
Gy zyt geenszins by hem verdacht,
Als waartge in Schouburgs kundigheden,
Niet wel gegront; hy weet, gy tracht,

En

En wilt uw' tydt met vrucht befteeden.
En kent, zeer wel wie dat gy zyt,
Om uw *Caracter* uit te voeren:
't Verwekke ook in uw hart geen' nydt,
Zyne oude Speelders aan te roeren;
Noch 't kwetfe niet uw fcherp gehoor;
Hier namaals zalme uw' lof trompetten;
Noit fchaade, om weg te fpoên, de fpoor,
Zo min op and'ren wel te letten.
  Dit tot een nodig voor bericht,
Eer dat gy leeft het eeuw gedicht.